

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. I. Quibus locis sacris hoc privilegium immunitatis conveniat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

preum est, & dictam Gregorianam Bullam ubi talis est admilla, & observata (quod ferè ubique esse, omnes infra adducendi Authores asserunt, aut supponunt) introducta sit aliqua consuetudo pro his, vel illis usibus particularibus. Farinacius in *appendic. de immunit. cap. 2. num. 5.* Qui bene advertit, quòd cum sit quid facti, consuetudo; non est in aliquo casu præsumenda; nisi legitime probetur: nec credendum est Doctoribus de consuetudine testantibus, extra locum ubi degunt.

Amplius est privilegium immunitatis.

83. Illud ut certum judicamus, quòd hæc immunitas cum omni est amplitudine interpretanda, urpote causa pia, & favorabilis Ecclesiæ, & privilegium per modum legis in jure communi insertum, quòd saram recipit interpretationem; maxime cum nemini in particulari præjudicet. Sic Alexand. Ambros. *de immunit. Eccles. cap. 10. n. 7. vers. ac etiam.* Farinac. in *Appendic. c. 2. n. 21.* Pellizzar. *tom. 2. tract. 8. cap. 5. sect. 1. n. 2.* Castro Paulus *tom. 2. tract. 11. disput. unic. punct. 5. n. 3.* Quæ interpretatio fieri debet non juxta jus civile, (nisi in rebus in quibus immunitati faver, & ob id est ab Ecclesia receptum,) sed Canonicum: quia concernit materiam Ecclesiasticam, in qua jus civile nullam habet jurisdictionem, nisi ad fovendam dispositionem juris Canonici. § Quibus sic in communi statutis, ut materiam aded necessariam, & controversam, ac ex se obscuram clariori stylo declaremus, punctum hoc in sex dividemus §§. In primo agemus de locis, quibus talis immunitas

competit. In secundo de personis, quæ hoc frui possunt privilegio. In tertio de delictis, ratione quorum talis immunitas amittitur. In quarto de effectibus, quos talis immunitas secum affert. In quinto de peccato, quòd illius violatores committunt, & pœnis contra illos sancitis. In sexto de modo, & ordine servando in tradendis delinquentibus, qui ad Ecclesiam confugiunt, illisque defendendis, quando ipsis suffragatur immunitas.

§. I.

Quibus locis sacris hoc privilegium immunitatis conveniat?

84. **I**n primis omnes Ecclesiæ consecrata, quæ loci sacri meritiò nomen accipiunt, tali gaudent immunitatis privilegio, & omnes alix Ecclesiæ benedictæ; quia etiam sunt loca sacra, religiosa, & perpetuo Deo dicata. Etiam Ecclesia non consecrata, aut benedicta, si obsequiis divinis dicata sit, & in ea divina officia celebrentur, ut habet expressè textus in *cap. Ecclesia, de immunit. Eccles.* Sed in Ecclesiis sæcularibus requiritur, quòd autoritate Episcopi sint erectæ, & fundatæ: in Regularibus autem id non est necessarium; cum in aliquibus casibus possint Prælati ex privilegio, in eis primum lapidem imponere, easque benedicere: quæ proinde cum Deo loca sacra sint, nullis temerariis artibus profanan-

Ecclesia consecrata, benedicta, & divinis deputata gaudet immunitate.

da, gaudent prædicta immunitate. Layman. lib. 4. tract. 9. cap. 3. n. 2. Lezana tom. 2. verb. Ecclesia, nu. 5. & 9. & verb. immunitas, n. 2. Bordon. tom. 2. resol. 1. n. 2. Peyrin. cap. 4. num. 62. § Nec ad hoc requiritur, quod in ea Ecclesia Eucharistia servetur: quia talis conditio neque in cap. Ecclesia, neque in aliis assignatur, sed in qua Divina mysteria celebrantur: Sufficit ergo, quod talis locus sit ad divina celebranda assignatus: tamen si in eo Eucharistia præsentia non habeatur. Farinac. in Appendic. de immunit. cap. 17. num. 254. Palaus supra punct. 6. num. 2. § Nec requiritur, quod de facto divina in ea celebrentur, sed sufficit si celebrari possim: quia hoc ipso est locus religiosus divinis obsequiis dicatus: ideoque si sanguinis, aut seminis effusione polluat, reconciliatione indiget, cap. si Ecclesia, de consecrat. Eccles. Farinac. num. 258. Suar. tom. 1. tract. 2. de relig. lib. 3. c. 9. num. 2. Azor. p. 2. lib. 9. cap. 8. à nu. 2. Bonac. disp. 3. de 1. decalogi præcept. q. 7. §. 2. n. 2.

Extensio-
nes
supradi-
ctæ do-
ctrinæ.

85. Extenditur hoc privilegium ad Ecclesiam non perfectè constructam, in qua adhuc divina celebrata non fuere, si tamen constructio continuatur: quia hoc ipso, quod ad divina celebranda cœpta sit erigi, est locus divinis obsequiis deputatus. Abbas in cap. Eccles. de immunit. num. 5. Pellizzar. tract. 8. c. 5. sect. 1. numer. 4. Farinac. num. 261. Lezana verb. immunitas, num. 2. Sylvest. immunitas 1. num. 2. Bordon. resol. 1. n. 2. Palaus num. 5. § Extenditur etiam ad Ecclesiam interdictam, & pollutam, quæ

nec ob interdictum, aut pollutionem immunitate privatur, nec ob id definit esse locus sacer; nec jure habetur talis effectus pollutionis, aut interdicti, quod propterea hoc privilegio privetur locus cæteroquin immunit. Suarez num. 6 & 9. Bonacin. §. 1. n. 3. Layman. num. 2. Lezana num. 2. Palaus num. 5. & 6. § Extenditur etiam ad Ecclesiam dirutam, aut destructam: quia ratione loci, in quo ædificata erat, non definit esse sacra, nisi auctoritate superioris sit penitus eversa absque spe reedificationis: quia jam tunc definit esse locus sacer, fitque profanus. Lezana num. 2. Barbosa de jure Eccles. lib. 1. c. 3. num. 62. Tuschus verb. Ecclesia, concl. 9. nu. 10. Sanchez de matrimon. lib. 9. disput. 15. num. 37. § Et non solum gaudet Ecclesia hac immunitate quoad totum corpus, & ambitum internum Ecclesie; sed quoad totam ejus fabricam internam, & externam, ita ut complectatur Capellas, sacristiam, parietes, turres, &c. quia est favorabile privilegium, & ampliandum. Ex omnia hæc in lata Ecclesie significatione clauduntur, l. pateant, C. de his, qui ad Ecclesiam confugiunt. ibi: Quidquid fuerit interjacens, sive in cellulis, sive in domibus, balneis, atque porticibus confugas interioris templi vice tueatur. Idem habetur cap. Frater, cap. si quis in atrio 17. q. 4. Tuschus verb. Eccles. conclus. 9. num. 3. & verb. immunitas, concl. 59. n. 5. Bonacin. §. 2. num. 5. Suarez à numero sexto. Palaus num. 8. § Et sic confugiens ad atrium, vel portam Ecclesie, etiam si clausa sit, securus erit, & in ipsa scala, seu gradibus atrii,
ex

ex declaratione sacrae Congregationis, quam adducit Barbofa *supra nu. 66. Bordon. tom. 2. resolut. 1. num. 2.* Similiter existens supra tecta Ecclesiae; quia verum est eum in Ecclesiae situ existere: nam Ecclesia, sicut & quaelibet alia domus ex solo, & tecto, ejusque superficie concava, & convexa constat. Unde sicut Sancti dicuntur esse in caelo, licet non circumdantur ab eo, sed solum superficiem pedibus tangant; sic confugiens ad Ecclesiam, in Ecclesia dicitur esse, etiam si supra tectum, aut turrim ejus existat. Farinac. *in Appendic. de immunit. cap. 17. n. 372. Suarez nu. 9. Pellizzar. tract. 8. cap. 5. sect. 1. num. 4. Bonacina num. 5.* § Similiter in atrio Ecclesiae, claustrum, porticum, ambitum, dormitorio existens securus erit: quia vel sunt de fabrica Ecclesiae, vel Ecclesiae connexa, *cap. si quis in atrio, cap. frater. cap. si quis contumax 17. quaestione 4.*

Qualiter
intra 40.
passus
per circuitum
Cathedralis, &
aliarum
Ecclesiarum
per
30. immunitas
habeatur.

86. Et talis immunitas etiam extenditur ad confinia Ecclesiae, *cap. si cut antiquitas, cap. diffinitur 17. quaest. 4. & ex l. praesenti, C. de his, qui, &c. Normaine* autem confinium intelligitur pro Ecclesia Cathedrali, seu majori, spatium 40. passuum per circuitum ejus; pro minoribus spatium 30. ut in praedictis textibus habetur: qui passus ab ostio Ecclesiae, vel muro ejus enumerari debent: & quilibet passus constat ex 5. pedibus, & pes ex 15. digitis. Farinacius *cap. 18. à nu. 286. Suarez lib. 3. cap. 9. n. 8. Sanchez tom. 3. consilior. moral. l. 6. cap. 1. dub. 7. num. 3. Lezana verb. immunitas, nu. 3. Sylvester eodem verb. 3. num. 1. Tu-*

Schus verb. Ecclesia conclus. 9. & 19. & verb. immunitas conclus. 59. Navar. in manual. cap. 25. num. 18. Palaus punct. 6. num. 11. § Et etiam domus Patrochorum, vel Clericorum intra praedictos 40. vel 30. passus positae gaudent praedicto immunitatis privilegio *ex cap. quisque 17. quaest. 4.* ut testantur Navarr. Bonacin. Sanchez, & Lezana. § Sed haec limitanda sunt, Primò ut intelligantur de circuitu Ecclesiae non discontinuato, sed continuo. Unde si discontinuetur per domum alicujus saecularis, vel per viam publicam intra praedictum spatium existentem, non talis domus, aut via tunc gaudet tali privilegio, *cap. diffinitur 17. quaest. 4.* ubi dicitur in hoc triginta passuum numero absque domorum extraneorum receptaculo progrediendi aditum obtinebunt. § Secundò ut intelligantur de Ecclesiis, quae sunt extra murorum civitatis ambitum, non de Ecclesiis, quae intra muros civitatis, aut villae continentur, *cap. quisquis 17. quaest. 4.* ibi: *Capella, quae sunt intra ambitum murorum, castellorum, non ponuntur in hac 30. passuum observatione.* Et tradit Glossa *in cap. antiquitas, verb. passus 17. quaest. 4.* Farinacius *num. 290. Bonacin. § 2. num. 5. Pellizzar. num. 4.* § Tertio, ut procedant de eo, qui jam ad Ecclesiam confugit, & ex illa progreditur per 30. vel 40. passus; non de illo, quem Ecclesia nondum recepit, *cap. diffinitur 17. quaest. 4.* & talis progressus debet esse ad requisitum naturae usum, v. g. ad exonerandum ventrem, si non sit alius locus

cus opportunus intra terminos immunitatis, ubi: *Qualiter ad requisitum natura usum debitus exeat locus, & nullo teneantur eventus necessitudinis, qui Dominicis se defendendis commiserunt claustris.* § Quarto, ut dicta intelligantur de jure communi antiquo, non verò secundum consuetudinem, quam esse omnino in contrarium, non potest negari, cum id multi Auctores de illa testentur. Suarez tom. 1. de Religione, lib. 3. c. 9. num. 8. Covar. lib. 1. variar. c. 20. num. 5. Bonac. n. 5. Sanchez ubi proximè lib. 6. cap. 1. dub. 7. Navar. in summ. cap. 2. 5. numer. 18. Pellizzar. num. 4. Palaus punct. 6. n. 15. Farinac. de carceribus, questione 28. num. 12.

Xenodochia, Oratoria, & domus Episcopalis fruantur hoc privilegio.

87. Exenditur deinde hoc privilegium, ad hospitalia auctoritate Episcopi erecta, si in eis sit Capella, ubi divina celebrantur, cap. de Xenodochiis 3. cap. ad hac 4. de religiosis domibus. Item ad Oratoria auctoritate Episcopi constructa; non verò ad ea quæ privata auctoritate erecta fuerint: quia quæ privata auctoritate eriguntur, etiam privata auctoritate converti possunt ad usus profanos, etiam si delicta Episcopi in eis celebrantur: ergo non sunt loca sacra, quæ semel dicata divino cultui, non possunt privata auctoritate redire ad usus profanos, cap. ad hac citat. Pellizzar. num. 5. Fagundez 2: precept. Eccl. lib. 4. c. 4. n. 64. Covar. lib. 2. variar. cap. 20. n. 4. Suarez cap. 9. num. 10. Palaus punct. 6. num. 19. Farinacius in Appendic. de immunit. c. 17. n. 267. Qui rectè docent, tunc censei Oratorium auctoritate Episcopi erectum:

cum vel in eo Divina celebrantur omnibus ad ea audienda indifferenter admittis, vel cymbalum pendeat super lectum, & publicè pulsetur. Quia cum non concedatur hæc cymbali pulsatio privatis Oratoriis, cap. patentibus, de privileg. præsumitur auctoritate Episcopi erectum, illud, in quo fuerit, & pulsabitur cymbalum. § Extenditur etiam ad cæmeterium Ecclesiæ cap. final. de immunitate Ecclesiæ. Quod non solum intelligitur de cæmeterio contiguo Ecclesiæ; sed etiam de separato, quod destinatum est ad sepulturam fidelium: quia hoc ipso præsumitur benedictum esse, & auctoritate Episcopi consecratum. Farinacius cap. 17. num. 264. Lezana verb. cæmeterium, num. 3. & verb. immunitas, num. 2. Palaus tom. 2. tract. 11. disput. unic. punct. 6. num. 2. § Extenditur etiam ad tabernaculum sanctissimi Sacramenti, & ad sacerdotem Eucharistiam portantem: ad quem si reus confugiat, securus erit: quia licet hoc non habeatur ex jure, consuetudine tamen introductum est, quæ pietati favet, & devotioni, atque reverentiam erga hoc venerabile Sacramentum excitat. Pellizzar. tract. 8. cap. 5. sect. 1. num. 4. Suarez lib. 3. c. 8. n. 10. Farinacius c. 17. n. 275. Layman. lib. 4. tract. 9. c. 3. num. 4. Lezana verb. immunitas, num. 2. Tuschus verb. Ecclesia, conclusione 10. num. 33. § Extenditur etiam ad domum, vel palatium Episcopi, cap. id constituimus 17. qu. 4. & hoc etiam si Episcopus absens, vel mortuus fuerit, dummodo aliis non sit locata domus. Farin. c. 17. n. 270. Palaus punct. 6. num. 20. & hoc etiam;

amfi domus ejus intra spatium 40. passuum per circuitum Ecclesie Cathedralis non existat : quia in dicto capite expresse, & sine ulla limitatione domui Episcopali hoc conceditur privilegium. Lezana num. 2. Bonacin. numer. 8. Navarr. in manual. c. 25. n. 8. Suar. c. 9. n. 9.

Quo- modo Mona- steria quoad omnia illorum loca, hoc fruuntur privile- gio?

88. Denique hoc extenditur privilegium, non solum ad Ecclesias regularium secundum totum earum ambitum interiorem, & exteriorem: sed etiam ad domus, & Monasteria eorum secundum totum ambitum, ut comprehendit claustra, sacristiam, dormitoria, officinas, hortos, viridaria, &c. quia licet hæc ad effectum pollutionis, & violationis non reputentur loca sacra, & Religiosa, bene tamen ad effectum immunitatis, tanquam Ecclesie adhæreant, ut habetur in *ap. si quis contumax, cap. frater, cap. Minor 17. quest. 4. & l. pateant, C. de his, qui ad Ecclesiam confugiunt. Rodriguez tom. 2. quest. Regular. quest. 75. art. 2. Diana p. 6. tractat. 1. resolut. 6. Pellizzar. num. 4. Bordon. resolut. 1. num. 6. Palau punct. 6. num. 18. Fatim. de immunit. quest. 28. num. 268. Unde si quis confugiens ad Monasterium profiliat intra muros illius, etiam in atrio Monasterii erit immunis, *cap. si quis, cap. desinivit, cap. id constitutum 17. quest. 4.* est autem atrium prima pars domus, in quam collecta ex omni recto pluvia descendit. Etiam porticus constructa ante Ecclesiam, tali gaudet immunitate, *cap. si quis contumax 17. quest. 4.**

¶ Etiam domus nova, seu habitatio in recenti domo contigua Ecclesie

inceptæ pro Religiosis fabricari, gaudet hac immunitate, quamvis ibi unus Religiosus solus habitet pro fabrica, nec clausura sit adhuc designata. Tum: quia fabrica cepta pro finita habetur in favorabilibus. Tum etiam: quia in hoc comparatur Ecclesie, que quoad hoc sufficit, ut sit cepta fabricari, ut diximus numero 86. & in presenti tenent Bordon. *tom. 2. resolut. 1. numer. 7. Pellizzar. numer. 7.*

§. II.

Qua persona prefato gaudeant immunitatis privilegio?

89. Dicendum est omnes fideles cujuscumque conditionis existant, & quantumvis gravia delicta commiserint, si ad loca sacra supra recensita confugiant, gaudent immunitate Ecclesie, præterquam in casibus in jure exceptis, de quibus sequenti §. dicemus, ut constat ex *cap. inter alia. de immunit. Eccles. cap. frater, cap. minor, cap. si quis contumax, 17. questione quarta.* Unde interdictus ab ingressu Ecclesie, suspensus, vel etiam excommunicatus; hac gaudet immunitate: quia neque interdictum, nec excommunicatio habent effectum istum in jure, privandi immunitate (non enim privant ingressu materiali Ecclesie, sed tantum formali ad assistendum divinis officiis, cum tamen immunitas loco ipso sacro materiali conveniat)

Excom- muni- catus, in- terdi- ctus, & omnes fideles hac pos- sunt im- munita- te gau- dere.

LII 3 cum;